

تهران و ریاض وارد فاز دوم روابط می‌شوند؟

بهبود روابط دیپلماتیک و سیاسی ایران و عربستان بعد از پنج ماه با سفر وزیر خارجه ایران به این کشور و دیدار با بن سلمان وارد مرحله مهمی شده است.

ایکنا. بهبود روابط دیپلماتیک و سیاسی ایران و عربستان بعد از پنج ماه با سفر وزیر خارجه ایران به این کشور و دیدار با بن سلمان وارد مرحله مهمی شده است.

«رحمان قهرمان پور» کارشناس مسائل بین الملل در گفت و گو با ایسنا درباره سفر «حسین امیرعبداللہیان» وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران به ریاض و جدہ گفت: فاز دوم روابط با عربستان را باید طراحی و کشف کنیم که در چه زمینه های اقتصادی و امنیتی می توانیم همکاری داشته باشیم.

امیرعبداللہیان روز پنجشنبه با «فیصل بن فرحان» وزیر امور خارجه عربستان سعودی در ریاض و روز جمعه نیز با «محمد بن سلمان» ولی عهد این کشور در جدہ دیدار و گفت و گو کرد.

وزیر امور خارجه ایران در نشست خبری با همتای سعودی اش گفت: هر دو طرف خواستار گسترش این روابط هستند و تاکنون اقداماتی در این راستا انجام گرفته است.

وزیر خارجه عربستان نیز تاکید کرد که کشورش در تمایل به گسترش روابط «صادق و جدی است» و آن را به نفع دو کشور و ملت آن ها و ثبات منطقه می داند. بن فرحان همچنین «بر اهمیت اجرای مفاد مورد توافق دو کشور تاکید و برای ادامه همکاری و آغاز مرحله جدیدی از روابط دوجانبه بر اساس منافع مشترک و احترام متقابل ابراز امیدواری کرد.»

تهران و ریاض وارد فاز دوم روابط می شوند؟

قهرمان پور درباره روابط ایران و عربستان گفت: معتقدم ایران بیشتر خود را مشتاق بهبود روابط نشان داده اما هنوز روابط دو کشور با وجود رفت و آمدهای سیاسی و دیپلماتیک از فاز سلبی وارد ایجابی متقابل نشده است.

این کارشناس مسائل روابط بین الملل با تشریح و مقایسه روابط ترکیه و عربستان با ایران و عربستان گفت: ترکیه هم با عربستان مشکل داشت و در مسئله قتل جمال خاشقچی فراتر از حد منفی برخورد کرد و خواستار دادگاهی شدن محمد بن سلمان شد اما ترکیه چه کرد؟ در ناباوری افکار عمومی و سیاسی جهان خودش راسا متولی کاهش تنش با عربستان شد و احیای روابط به دست خودش آن هم به طور دوجانبه را کلید زد و بعد از فاز بهبود روابط، وارد فاز گسترش روابط در سطح دفاعی و اقتصادی شد و حتی اردوغان به عربستان سفر کرد.

وی خاطر نشان کرد: درست است که روابط ایران و عربستان متشنج تر از روابط عربستان و ترکیه است اما ما دو ضعف داریم؛ اول اینکه خودمان نتوانستیم راسا مشکل را حل کنیم و حتی در فاز اول بهبود روابط الان پنج ماه است که از عادی سازی روابط می گذرد و هم چنان در مرحله عادی سازی و مبادله سفیر و افتتاح کنسولگری هستیم. البته در گذشته هم که روابط عادی بود، تعاملاتی درباره سرمایه گذاری تجاری و دفاعی نداشتیم و مسئله جذب سرمایه گذار مشکل داشت اما این مسائل باز هم نمی تواند دلیلی بر بی توجهی به گسترش همکاری های اقتصادی و امنیتی شود.

این در حالی است که «محمد بن سلمان» ولی عهد عربستان سعودی در دیدار با وزیر خارجه ایران، با ابلاغ سلام خود و پادشاه عربستان سعودی به مقام معظم رهبری و رئیس جمهور گفت: «نگاه عربستان به رابطه با ایران راهبردی بوده و ریاض در این خصوص عزم جدی دارد».

بن سلمان دیدار سران دو کشور را بسیار با اهمیت برشمرد و گفت: «این دیدارها تأثیرات اساسی بر توسعه و تعمیق مناسبات دوجانبه و چندجانبه خواهد داشت».

تهران و ریاض وارد فاز دوم روابط می شوند؟

رحمان قهرمان پور

قهرمان پور با تاکید بر اینکه «ما باید طرحی برای توسعه روابط با عربستان از سطح سیاسی به سطح اقتصادی و امنیتی و گردشگری داشته باشیم» گفت: هر چند بهبود روابط با عربستان در فاز اول قابل تقدیر و دفاع است اما اینکه روابط بخواهد در همین فاز بماند خوب نیست و ما باید برای روابط در فاز دوم هدف گذاری کنیم.

او ادامه داد: در شرایطی که دولت به دنبال عادی سازی روابط با عربستان است برخی رسانه ها و فعالان سیاسی و رسانه ای در حال انتقاد از بهبود این روابط هستند. شرایط الان به گونه ای است که نمی دانیم به سمت تقویت روابط امنیتی برویم یا جذب سرمایه گذاری و غیره و این باعث می شود روابط ما آسیب پذیر و شکننده باشد، در حالی که ما نباید در فاز اول بمانیم.

این کارشناس مسائل بین الملل در پاسخ به اینکه آیا ایران نمی تواند با عربستان وارد تعاملات و توافق های دوجانبه امنیتی و دفاعی شود، گفت: روابط ما با عربستان به خاطر حساسیت هویتی و موقعیت ژئوپلیتیک همیشه شکننده تر از روابط ما با ترکیه و امارات بوده است. اگر در روابط با ترکیه و امارات تنش ایجاد شود در نهایت روابط کاهش پیدا می کند. به عنوان مثال درباره امارات هم همین اتفاق افتاد که نهایتاً سفیر نداشتیم اما موقعیت عربستان ویژه است همان طور که موقعیت ما در خلیج فارس ویژه است.

او اظهار کرد: مسئله اصلی در روابط ما حل نخواهد شد مگر اینکه روابط دو طرفه را گسترش دهیم تا خیال مان راحت باشد اگر اتفاقی افتاد روابط دوباره قطع نمی شود. تهران و ریاض به رابطه با هم نیاز دارند، عربستان در شبه جزیره بازیگر اصلی است و در شورای همکاری خلیج فارس صاحب نفوذ است، از این رو خیلی آرمان گرایانه است که فکر کنیم به عربستان احتیاج نداریم و عربستان امروز این را به خوبی می داند که برای پیشبرد اهداف بلندمدتش ناگزیر از همکاری با ایران است.

امیرعبداللهیان نیز در دیدار با بن سلمان گفت: راه موفقیت منطقه تقویت گفت و گو و همکاری و افزایش همکاری های توسعه محور است. او با اشاره به جایگاه و نقش ایران و عربستان در منطقه و جهان اسلام، از موضوع فلسطین و قدس به عنوان قضیه محوری جهان اسلام یاد کرد و رژیم صهیونیستی را تهدیدی برای همگان دانست.

قهرمان پور تصریح کرد: عربستان می داند ورود به فاز دوم روابط با ایران، سخت تر از تعامل با ترکیه است. ترمیم روابط ایران و عربستان با مشکلات ریز و درشت کار آسانی نیست اما هنر سیاستمدار این است که بر این مشکلات فائق آید.

تهران و ریاض وارد فاز دوم روابط می شوند؟

او در پایان با تاکید بر اینکه «باید نگاه مان به رابطه با عربستان بلندمدت باشد» تاکید کرد: ایران می تواند فاز دوم روابط با عربستان را طراحی کند و در این چارچوب باید کشف کند در چه زمینه هایی می تواند با عربستان کار کرد. عربستان پروژه ۲۰۳۰ را در دست دارد و کشورهایی از جمله ترکیه، هند، آمریکا و چین در آن مشارکت کردند. چه اشکال دارد ما هم وارد شویم یا در حوزه امنیتی و دفاعی می توانیم پیشنهادات خوبی داشته باشیم. هم چنین در حوزه امنیت کشتیرانی در خلیج فارس؛ این غیرممکن نیست.

امیرعبداللهیان همچنین در دیدار بن سلمان با تاکید بر فرصت های فراروی تهران و ریاض گفت: جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی می توانند با توسعه همه جانبه همکاری ها از جمله در حوزه سیاسی، اقتصادی، تجاری، ترانزیت، علم و فناوری، فرهنگی و مردمی، رشد و شکوفایی بیشتر را برای منطقه رقم بزنند.